

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий механічний інститут

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег ЛАГОДНЮК

« ___ » _____ 2021

06-01-006S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLABUS

Основи економіки		Basics of Economics
Шифр за ОП	OK23	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)
Галузь знань: Виробництво та технології	18	Fields of knowledge: Production and technology
Спеціальність Гірництво	184	Speciality Mining
Освітня програма: Гірництво		Educational Program: Mining

Силабус навчальної дисципліни «Основи економіки» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Гірництво» спеціальності 184 «Гірництво». Рівне. НУВГП. 2021. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <https://nuwm.edu.ua/nnmi/kaf-rrvkk/osvitni-proghrami>

Розробник силабусу:

Костриченко Валентина Михайлівна, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу, доцент

Силабус схвалений на засіданні кафедри кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Протокол № 5 від “24” грудня 2020 року

Завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу:

Кушнір Ніна Борисівна, к.е.н., професор

Керівник освітньої програми «Гірництво»:

Маланчук Зіновій Романович, д.т.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННМІ

Протокол № 6 від “26” січня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННМІ:

Марчук Микола Михайлович, к.т.н., професор

СЗ №- 629 в ЕДО.

© Костриченко В.М. , 2021

© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Гірництво
Спеціальність	184 Гірництво
Рік навчання, семестр	4-й рік 2-й семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин / 2 години
Практичні заняття:	14 годин / 8 годин
Самостійна робота:	60 годин / 80 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна / заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Костриченко Валентина Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємства і
міжнародного бізнесу

Вікіситет	URL: http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	URL: https://orcid.org/0000-0003-4210-6105
Як комунікувати	URL: https:// v.m.kostrychenko@nuwm.edu.ua Тел. 0971768867 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Даний курс орієнтований на опанування студентами економічних знань щодо загальних засад економічного розвитку та підприємництва, а також специфіки господарювання сучасних підприємств добувної промисловості.

Метою вивчення дисципліни є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Гірництво» професійних компетентностей економічного спрямування.

Цілі вивчення дисципліни: формування вільного володіння категоріальним апаратом, вміння застосовувати отримані теоретичні знання до аналізу конкретних економічних ситуацій та прийняття обґрунтованих рішень; набуття практичних навичок розрахунку та оцінювання техніко-економічної ефективності технологічних процесів гірництва; розвиток дослідницьких та творчих навичок у використанні студентами на практиці набутих теоретичних знань; підвищення економічної культури фахівця з гірництва.

Використовуються такі методи викладання та технології: презентації, обговорення, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

URL:
<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=1435>

Компетентності:
Загальні

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні

СК5. Здатність до проектування складових систем і технологій гірничо-геологічних підприємств.

СК6. Здатність здійснювати технічне керівництво підземним будівництвом, реконструкцією, переоснащенням, ремонтом, уведенням в експлуатацію ланок гірничих підприємств.

СК8. Здатність аналізувати режими експлуатації об'єктів гірництва та виконувати оптимізацію їх функціонування.

СК13. Здатність оцінювати ефективність технологічних процесів гірництва за техніко-економічними критеріями.

Програмні результати навчання

РН4. Приймати рішення з професійних питань у важкопрогнозованих особливо небезпечних умовах з урахуванням цілей, строків, ресурсних та законодавчих обмежень, екологічних та етичних аспектів.

РН7. Застосовувати методи математики, фізики, хімії, загальноінженерних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач гірництва, розуміти наукові принципи і теорії, на яких базуються відповідні методи, області їх застосування та обмеження.

РН13. Застосовувати фізичні, математичні та комп'ютерні моделі для визначення технологічних параметрів і показників гірничих підприємств, оцінювати адекватність моделей, їх надійність і точність одержуваних оцінок.

РН14. Визначати ефективність використання систем і технологій гірництва за техніко-економічними критеріями.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних навичок, які дозволять швидко адаптуватися до нових умов, вирішувати нестандартні завдання, змінювати сферу зайнятості, серед яких: цілеспрямованість, наполегливість, допитливість, ініціативність, відповідальність, критичне мислення, креативність, аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми.

Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади економічного розвитку та підприємництва – 40 / 8 / 6 / 26 (всього / лекції / практичні заняття / самостійна робота).

Тема 1. Економічні потреби та інтереси – 10 годин (2 / 2 / 6).

Тема 2. Економічна діяльність – 16 годин (4 / 2 / 10).

Тема 3. Основи підприємництва – 14 годин (2 / 2 / 10).

Змістовий модуль 2. Основи економіки гірничого підприємства – 50 / 8 / 8 / 34.

Тема 4. Ресурси гірничого підприємства та їх використання – 16 годин (4 / 2 / 10).

Тема 5. Витрати виробництва та собівартість продукції гірничого підприємства – 16 годин (2 / 2 / 12).

Тема 6. Результати виробничо-господарської діяльності гірничого підприємства – 18 годин (2 / 4 / 12).

Теми практичних занять (оцінка в балах, максимум 50 балів):

Тема 1. Економічні потреби та інтереси (6)

Тема 2. Економічна діяльність (9).

Тема 3. Основи підприємництва (7).

Тема 4. Ресурси гірничого підприємства та їх використання (7).

Тема 5. Витрати виробництва та собівартість продукції гірничого підприємства (7).

Тема 6. Результати виробничо-господарської діяльності гірничого підприємства (14).

Методи оцінювання та структура оцінки

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконувати завдання, передбачені планом практичних занять, самостійної роботи, вчасно здати модульні контролі знань.

Оцінювання виконаних завдань студентів проводиться шляхом практичної перевірки, опитування та тестування за темами курсу.

За вчасне та якісне виконання практичних завдань та самостійної (індивідуальної) роботи, опанування курсу студент отримує такі **обов'язкові** бали:

- 50 балів за роботу на практичних заняттях та тестування за окремими темами курсу;
- 10 балів за виконання завдань для самостійної (індивідуальної) роботи ;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього: 100 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, розробку презентацій за окремими темами курсу. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції щодо удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування. У тесті 25 запитань різної складності:

рівень 1 – 22 запитання по 0,5 бала (11 балів), рівень 2 – 2 запитання по 2 бали (4 бали), рівень 3 – 1 запитання по 5 балів (5 балів). Усього – 20 балів.

Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль.

Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти: <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Дисципліна «Основи економіки» є складовою частиною обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Гірництво» за освітньою програмою «Гірництво».

Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з таких дисциплін, як: «Вища математика», «Основи гірничого виробництва».

Знання та навички з навчальної дисципліни «Основи економіки» допоможуть оволодіти компетентностями з навчальних дисциплін «Основи менеджменту в гірничому виробництві», «Операційний менеджмент в гірництві», «Організація та планування гірничого виробництва» та при виконанні кваліфікаційної бакалаврської роботи.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях (<http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/>).

Інформаційні ресурси та рекомендована література

Основна рекомендована література

1. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва: Підручник. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.

URL:

https://nung.edu.ua/files/attachments/osnovi_pidp_bilyak_t_a_insh.pdf

2. Економічна теорія: навч. посіб./ Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг.ред. Л.С. Шевченко. Х.: Право, 2016. 268 с.

3. Шаповал В.А., Горпинич О.В. Економіка гірничого підприємства: навч. посіб. Д.: НГУ, 2017. 204 с.

Допоміжна рекомендована література

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
2. Васильєва Л. М. Поняття і сутність підприємництва.
URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Vddau/2010_1/pdf/38.pdf
3. Гой І.В., Смелянська Т.П., Основи підприємницької діяльності. Навчально-методичний посібник. Хмельницький, 2012. 245 с.
4. Должиков П.М., Величко Н.М., Должикова А.П. Основи економіки і управління гірничим підприємством: навч. посіб. Донецьк: «Норд-прес», 2009. 200 с.
5. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: навч. посіб. / за ред. С.Ф. Покропивного. КНЕУ. К. : КНЕУ, 2000. 328 с.
6. Економіка підприємства: підруч. / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. КНЕУ. К. : КНЕУ, 2001. 528 с.
7. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг.ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2017. 608 с.
8. Економічна теорія. Політекономія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. К.: «Знання», 2012. 206 с.
9. Іванюта С.М., Іванюта В.Ф. Підприємництво і бізнес-культура: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 288 с.
10. Колесник Т. М., Демидова О. С., Колесник Д. А. Історія розвитку підприємництва.
URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2013-1_0-pages-332_334.pdf
11. Темченко О.А. Оцінка діяльності гірничорудних підприємств при формуванні їх конкурентних позицій з урахуванням ризиків. Економічний часопис-XXI (2015), 3-4(1), 80-83. URL: http://soskin.info/userfiles/file/2015/3-4_1_2015/Temchenko.pdf

Інформаційні ресурси

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV : Редакція від 19.01.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>
2. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: <http://search.ligazakon.ua>

3. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004. URL: <http://search.ligazakon.ua>

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 03.02.2013. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-VI>

5. Про інвестиційну діяльність (із змінами) : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (Редакція станом на 06.12.2012). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

6. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 31.01.2012. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2nsf/link1/JF73M001.html

7. Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Розпорядження Кабінету міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504.

URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250167535>

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перекладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані продовж 14 днів від дня проведення лекційного чи практичного заняття.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем: URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=1435>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності

(про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці, що регламентовано Кодексом честі студента у НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/dokumenty>

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття будуть відбуватися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet згідно із розкладом занять.

Консультації будуть проводитися аудиторно або онлайн за допомогою платформи Google Meet за кодом у домовлений час зі студентами.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

За об'єктивних причин пропуску занять студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

URL: <https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=1435>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його

частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.

Результати опитування студентам надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezuljtati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст даного курсу буде оновлюватися щорічно, з урахуванням змін законодавства України у сфері підприємництва та його окремих видів (зокрема, добувна галузь), появи сучасних технологій та новітніх інструментів задля пошуку можливостей розвитку підприємницьких структур.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у діяльності підприємств галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Викладач дисципліни має досвід консультування підприємницьких структур, є керівником освітньої програми «Економіка підприємства», має досвід розробки методичного забезпечення навчального процесу кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Інтернаціоналізація.
Іноземні сайти які
може використати
студент для
вивчення даної
дисципліни

1. Eurostat – OECD Manual on Business Demography Statistics. Theme: Industry, Trade and Services. Collection: Methodologies and Working Papers. URL:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-010/EN/KS-RA-07-010-EN.PDF

2. Structural Business Statistics. Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure (ESMS). URL: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/sbs_esms.htm#stat_pres

3. OECD et al. SME Policy Index: Eastern Partner Countries 2020: Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe, SME Policy Index, European Union, Brussels/OECD Publishing, Paris, URL:<https://doi.org/10.1787/8b45614b-en>.

Лектор

Костриченко В.М., к.е.н., доцент